

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babes-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Református Tanárképző Kar
1.3 Intézet	
1.4 Szakterület	Biblika teológia
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Református valláspedagógia

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Újszövetségi biblika-teológia (Mt-Mk-Lk evangéliuma)						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Lészai Lehel						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Lészai Lehel						
2.4 Tanulmányi év	I.	2.5 Félév	II.	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	70	melyből: 3.5 előadás	56	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					84
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					56
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					28
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					14
Vizsgák					3
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszama	84				
3.8 A félév össz-óraszama	154				
3.9 Kreditszám	6				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	•
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• A szemináriumon való részvétel kötelező

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> Izagógikai ismeretek elsajátítása a Máté, Márk és Lukács evangéliumát illetően. A Máté, Márk és Lukács evangéliuma szövegének részletes, beható ismerete, alapos felkészültség, melynek következményeként szilárd ismeretek birtokában a diák később jól, érthetően fogja tudni tanítani az örömezenetet az iskolában. A diák meg kell tanuljon kiállni hallgatóság elé, szabatosan beszélnie, előadnia, a hallgatók figyelmét lekötöni, ha szükséges, akkor fegyelmeznie is. Alkalmasság a hittartalmak elvű és kirekesztés mentes terjesztésére. Szentírásismeret, hitvallásismeret és más vallások szent iratainak és hitvallásainak ismerete, és széleskörű teológiai fogalomtár. A szentírási és hitvallási szövegek elemzése a tantervek kidolgozása, és az értékelési módszerek megfelelő kiválasztása szempontjából.
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> A kiosztott témákat fel kell dolgozniuk, be kell mutatniuk, hogy azok által elmélyüljenek az anyag ismeretében, és felfedezzék a fennálló összefüggéseket. Az önálló munka során sajátítsák el a tudományos dolgozatok megírásának mikéntjét. A témák szeminarizálása során tanulják meg összességében és összefüggéseiben látni az első három evangélium még nem tanult részének anyagát. Átfogó dolgozat megírása és számítógépes szerkesztése egy időszzerű szakmai témában, használva a magyar és idegen nyelvű szakirodalmat.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> Az Újszövetség korának és jellegzetességeinek ismerete könnyebbé fogja tenni számukra a tájékozódást az Újszövetség világában és segítségükre lesz a vallásoktatás terén.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> Az Újszövetség keretén belül meg kell ismerniük a Máté, Márk és Lukács evangéliumának címzettjeit, célját, jellegzetességeit, felépítését, szerzőjét, az említett művek keletkezési helyét és korát.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés	Kérdve-kifejtő, rávezető	
2. Az Újszövetség eredeti nyelve és anyagának áthagyományozása	Kérdve-kifejtő, rávezető	
3. Kéziratmásolatok, fordítások és idézetek	Kérdve-kifejtő, rávezető	
4. Az újszövetségi kánon	Kérdve-kifejtő, rávezető	
5. A szinoptikus kérdés	Kérdve-kifejtő, rávezető	
6. Máté 1–11	Kérdve-kifejtő, rávezető	
7. Máté 12–21	Kérdve-kifejtő, rávezető	
8. Máté 22–28	Kérdve-kifejtő, rávezető	
9. Márk 1–8	Kérdve-kifejtő, rávezető	
10. Márk 9–16	Kérdve-kifejtő, rávezető	
11. Lukács 1–8	Kérdve-kifejtő, rávezető	
12. Lukács 9–17	Kérdve-kifejtő, rávezető	
13. Lukács 18–24	Kérdve-kifejtő, rávezető	
14. Ismétlés	Kérdve-kifejtő, rávezető	
Könyvészet		

1. Balla Péter: *Az újszövetségi iratok és kanonikus gyűjteményük kialakulásának története. Bevezetési alternatívák.* Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kara, Budapest, 2005.
2. Kozma Zsolt: *Jézus Krisztus példázatai.* Iránytű Alapítvány, Gödöllő, 2002.
3. Ravasz László: *Az Újszövetség magyarázata III.* A Református Egyház Zsinati Irodájának Sajtóosztálya, Budapest, 1991.
4. Farkasfalvy Dénes: *Bevezetés az újszövetségi Szentírás könyveihez.* Szent István Társulat, Budapest, 1997.
5. Aebi, Ernst: *Rövid bevezetés a Bibliába.* Primo, Budapest, 1985.
6. Budai Gergely – Herczeg Pál: *Az Újszövetség története.* A Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Budapest, 1985.
7. Lészai Lehel: *Újszövetségi bibliokateológia.* Egyetemi Műhely Kiadó, Kolozsvár, 2012.
8. Ablonczy Dániel: *Máté evangéliuma.* Budapest, 1998.
9. Balla Péter: *Az újszövetségi iratok és kanonikus gyűjteményük kialakulásának története. Bevezetési alternatívák.* Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kara, Budapest, 2005.
10. Benyik György: *Az Újszövetségi Szentírás keletkezés és kutatástörténete.* JATEPress, Szeged, 1996.
11. *Biblia magyarázó jegyzetekkel.* Kálvin János kiadó, Budapest, 1996.
12. *Bibliai Atlasz.* Református Sajtóosztály, Budapest, 1984.
13. Bovon, François: *Das Evangelium nach Lukas.* Benziger Verlag – Neukirchener Verlag, Zürich – Neukirchen-Vluyn, EKKNT III/1: 1989, III/2: 1996.
14. Bruce, F. F.: *Az Újszövetség megbízhatósága.* Evangéliumi kiadó, London, 1959.
15. Cranfield, C. E. B.: *The Gospel According to Saint Mark.* Cambridge University Press, Cambridge, 1989.
16. *Das Neue Testament Deutsch kommentár sorozat,* Göttingen, 1979–1985.
17. Hagner, Donald: *Matthew 1–2.* Word Biblical Commentary 33A–B, Dallas, Texas, 1993–1995.
18. Dóka Zoltán: *Márk evangéliuma.* Hévizgyörki Evangélikus Egyházközség Budapest, 2005².
19. English, Donald: *The Message of Mark. The Mystery of Faith.* The Bible Speaks Today kommentár sorozat, InterVarsity Press, Leicester, England, 1992.
20. Farkas Ignác: *Jézus példázatai és hasonlatai.* Magyarországi Református Egyház Zsinatának Tanulmányi Osztálya, Budapest, 1979.
21. France, R. T.: *Matthew.* Tyndale New Testament Commentaries sorozat, InterVarsity Press – William B. Eerdmans Publishing Company, 1992, Leicester, England – Grand Rapids, Michigan.
22. Geréb Zsolt: *Újszövetségi tanulmányok.* Partium Kiadó, Nagyvárad, 2005.
23. Gnilka, Joachim: *Márk.* Ford.: Turay Alfréd. Agapé, Szeged, 2000.
24. Gooding, David: *Az evangélium Lukács szerint. A harmadik evangélium új megvilágítása.* Evangéliumi kiadó, Budapest, 1993.
25. Guelich, Robert A. and Craig Evans: *Mark 1.* WBC 34A, Word Books, Dallas, Texas, 1989.
26. Hagner, Donald A.: *Matthew 1–2.* WBC 33A–B, Word Books, Dallas, Texas, 1993–1995.
27. Hendriksen, William: *Luke.* New Testament Commentary, The Banner of Truth Trust, Edinburgh, 1984.
28. Hendriksen, William: *Mark.* New Testament Commentary, The Banner of Truth Trust, Edinburgh, 1987.
29. Hendriksen, William: *Matthew.* N. Testament Commentary, The Banner of Truth Trust, Edinburgh, 1989.
30. Hooker, Morna D.: *The Gospel According to St. Mark.* Black's New Testament Commentaries. A & C Black, London, 1991.
31. Jakubinyi György: *Máté evangéliuma.* Szent István Társulat, Budapest, 1991.
32. Jeremias, Joachim: *Jézus példázatai.* Budapest, 1991.
33. Karner Károly: *Máté evangéliuma.* Keresztyén Igazság, Sopron, 193
34. Kálvin János: *Evangéliumi harmónia.* Rábold Gusztáv fordítása. Kolozsvár–Székelyudvarhely–Budapest, 1939–1942.
35. Kecskeméthy István: *Gyakorlati kommentár Márk evangéliomához.* Grafica, Kolozsvár, 1933.
36. Kozma Zsolt: *Jézus Krisztus példázatai.* Iránytű Alapítvány, Gödöllő, 2002.
37. Lészai Lehel: *A tanítványok elhívása és küldetése a szinoptikus evangéliumokban.* Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár, 2008.
38. Luz, Ulrich: *Das Evangelium nach Matthäus.* Benziger Verlag – Neukirchener Verlag, Zürich –

- NeukirchenVluyn, EKKNT I/1: 1985, I/2: 1990 (19962), I/3: 1997, I/4: 2002a.
39. Morris, Leon: *Luke*. Tyndale New Testament Commentaries sorozat, InterVarsity Press – William B. Eerdmans Publishing Company, 1990, Leicester, England – Grand Rapids, Michigan.
40. Nestle–Aland: *Novum Testamentum Greece*. Ed. 27. (Introduction/Einführung). Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart, 1993²⁷.
41. Nolland, John: *Luke 1–3*. Word Biblical Commentary 35A–B–C. Word Books, Dallas, Texas, 1989–1997.
42. Page, Andrew: *Das MarkusExperiment. Jesus kennen lernen mit dem MarkusEvangelium*. VTR, Nürnberg, 2004.
43. Pröhle Károly: *Lukács evangéliuma*. Evangélikus Egyetemes Sajtóosztály, Budapest, 1991.
44. Ravasz László: *Az Újszövetség magyarázata I–II*. Református Egyház Zsinati Irodájának Sajtóosztálya, Budapest, 1991.
45. Rienecker, Fritz: *Das Evangelium des Markus*. Wuppertaler Studienbibel. R. Brockhaus Verlag – Brunnen Verlag, Wuppertal – Giessen, 1983.
46. Spinetoli, Ortensio da: *Máté: Az egyház evangéliuma*. Ford.: Turay Alfréd. Agapé, Szeged, 1998.
47. Spinetoli, Ortensio da: *Lukács: A szegények evangéliuma*. Ford.: Turay Alfréd. Agapé, Szeged, 1996.
48. Stott, R. W. John: *The Message of the Sermon on the Mount*. The Bible Speaks Today kommentár sorozat, InterVarsity Press, Leicester, 19932.
49. Szathmáry Sándor: *Bibliáismeret II*. Református Zsinati Iroda Tanulmányi Osztálya, Budapest, 1995².
50. *Szinopszis*. Kálvin János kiadó, Budapest, 1994.
51. Varga Zsigmond J.: *Újszövetségi bevezetés*. A Református Zsinati Iroda Doktorok Kollégiumának Főtitkári Hivatala, Budapest, 2000.
52. Wilcock, Michael: *The Message of Luke. The Saviour of the World*. The Bible Speaks Today kommentár sorozat, InterVarsity Press – Downers Grove, Leicester, England – Illinois, USA, 1979. Wuppertal, 1961–1973.
53. Wuppertaler Studienbibel kommentár sorozat. Wuppertal, 1961–1973.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés	Kérdve-kifejtő, rávezető	
2. Az Újszövetség eredeti nyelve és anyagának áthagyományozása	Kérdve-kifejtő, rávezető	
3. Kéziratmásolatok, fordítások és idézetek	Kérdve-kifejtő, rávezető	
4. Az újszövetségi kánon	Kérdve-kifejtő, rávezető	
5. A szinoptikus kérdés	Kérdve-kifejtő, rávezető	
6. Máté 1–11	Kérdve-kifejtő, rávezető	
7. Máté 12–21	Kérdve-kifejtő, rávezető	
8. Máté 22–28	Kérdve-kifejtő, rávezető	
9. Márk 1–8	Kérdve-kifejtő, rávezető	
10. Márk 9–16	Kérdve-kifejtő, rávezető	
11. Lukács 1–8	Kérdve-kifejtő, rávezető	
12. Lukács 9–17	Kérdve-kifejtő, rávezető	
13. Lukács 18–24	Kérdve-kifejtő, rávezető	
14. Ismétlés	Kérdve-kifejtő, rávezető	

Könyvészet

1. Balla Péter: *Az újszövetségi iratok és kanonikus gyűjteményük kialakulásának története. Bevezetési alternatívák*. Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kara, Budapest, 2005.
2. Kozma Zsolt: *Jézus Krisztus példázatai*. Iránytű Alapítvány, Gödöllő, 2002.
3. Ravasz László: *Az Újszövetség magyarázata III*. A Református Egyház Zsinati Irodájának Sajtóosztálya, Budapest, 1991.
4. Farkasfalvy Dénes: *Bevezetés az újszövetségi Szentírás könyveihez*. Szent István Társulat, Budapest, 1997.
5. Aebi, Ernst: *Rövid bevezetés a Bibliába*. Primo, Budapest, 1985.
6. Budai Gergely – Herczeg Pál: *Az Újszövetség története*. A Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, Budapest, 1985.
7. Lészai Lehel: *Újszövetségi bibliokateológia*. Egyetemi Műhely Kiadó, Kolozsvár, 2012.

8. Ablonczy Dániel: *Máté evangéliuma*. Budapest, 1998.
9. Balla Péter: *Az újszövetségi iratok és kanonikus gyűjteményük kialakulásának története. Bevezetéstani alternatívák*. Károli Gáspár Református Egyetem Hittudományi Kara, Budapest. 2005.
10. Benyik György: *Az Újszövetségi Szentírás keletkezés és kutatástörténete*. JATEPress, Szeged, 1996.
11. *Biblia magyarázó jegyzetekkel*. Kálvin János kiadó, Budapest, 1996.
12. *Bibliai Atlasz*. Református Sajtóosztály, Budapest, 1984.
13. Bovon, François: *Das Evangelium nach Lukas*. Benziger Verlag – Neukirchener Verlag, Zürich – Neukirchen-Vluyn, EKKNT III/1: 1989, III/2: 1996.
14. Bruce, F. F.: *Az Újszövetség megbízhatósága*. Evangéliumi kiadó, London, 1959.
15. Cranfield, C. E. B.: *The Gospel According to Saint Mark*. Cambridge University Press, Cambridge, 1989.
16. *Das Neue Testament Deutsch kommentár sorozat*, Göttingen, 1979–1985.
17. Hagner, Donald: *Matthew 1–2*. Word Biblical Commentary 33A–B, Dallas, Texas, 1993–1995.
18. Dóka Zoltán: *Márk evangéliuma*. Hévizgyörki Evangélikus Egyházközség Budapest, 2005².
19. English, Donald: *The Message of Mark. The Mystery of Faith*. The Bible Speaks Today kommentár sorozat, InterVarsity Press, Leicester, England, 1992.
20. Farkas Ignác: *Jézus példázatai és hasonlatai*. Magyarországi Református Egyház Zsinatának Tanulmányi Osztálya, Budapest, 1979.
21. France, R. T.: *Matthew*. Tyndale New Testament Commentaries sorozat, InterVarsity Press – William B. Eerdmans Publishing Company, 1992, Leicester, England – Grand Rapids, Michigan.
22. Geréb Zsolt: *Újszövetségi tanulmányok*. Partium Kiadó, Nagyvárad, 2005.
23. Gnifka, Joachim: *Márk*. Ford.: Turay Alfréd. Agapé, Szeged, 2000.
24. Gooding, David: *Az evangélium Lukács szerint. A harmadik evangélium új megvilágítása*. Evangéliumi kiadó, Budapest, 1993.
25. Guelich, Robert A. and Craig Evans: *Mark 1*. WBC 34A, Word Books, Dallas, Texas, 1989.
26. Hagner, Donald A.: *Matthew 1–2*. WBC 33A–B, Word Books, Dallas, Texas, 1993–1995.
27. Hendriksen, William: *Luke*. New Testament Commentary, The Banner of Truth Trust, Edinburgh, 1984.
28. Hendriksen, William: *Mark*. New Testament Commentary, The Banner of Truth Trust, Edinburgh, 1987.
29. Hendriksen, William: *Matthew*. N. Testament Commentary, The Banner of Truth Trust, Edinburgh, 1989.
30. Hooker, Morna D.: *The Gospel According to St. Mark*. Black's New Testament Commentaries. A & C Black, London, 1991.
31. Jakubinyi György: *Máté evangéliuma*. Szent István Társulat, Budapest, 1991.
32. Jeremias, Joachim: *Jézus példázatai*. Budapest, 1991.
33. Karner Károly: *Máté evangéliuma*. Keresztyén Igazság, Sopron, 193
34. Kálvin János: *Evangéliumi harmónia*. Rábold Gusztáv fordítása. Kolozsvár–Székelyudvarhely–Budapest, 1939–1942.
35. Kecskeméthy István: *Gyakorlati kommentár Márk evangéliomához*. Grafica, Kolozsvár, 1933.
36. Kozma Zsolt: *Jézus Krisztus példázatai*. Iránytű Alapítvány, Gödöllő, 2002.
37. Lészai Lehel: *A tanítványok elhívása és küldetése a szinoptikus evangéliumokban*. Kolozsvári Egyetemi Kiadó, Kolozsvár, 2008.
38. Luz, Ulrich: *Das Evangelium nach Matthäus*. Benziger Verlag – Neukirchener Verlag, Zürich – Neukirchen-Vluyn, EKKNT I/1: 1985, I/2: 1990 (19962), I/3: 1997, I/4: 2002a.
39. Morris, Leon: *Luke*. Tyndale New Testament Commentaries sorozat, InterVarsity Press – William B. Eerdmans Publishing Company, 1990, Leicester, England – Grand Rapids, Michigan.
40. Nestle–Aland: *Novum Testamentum Greece*. Ed. 27. (Introduction/Einführung). Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart, 1993²⁷.
41. Nolland, John: *Luke 1–3*. Word Biblical Commentary 35A–B–C. Word Books, Dallas, Texas, 1989–1997.
42. Page, Andrew: *Das MarkusExperiment. Jesus kennen lernen mit dem MarkusEvangelium*. VTR, Nürnberg, 2004.
43. Pröhle Károly: *Lukács evangéliuma*. Evangélikus Egyetemes Sajtóosztály, Budapest, 1991.
44. Ravasz László: *Az Újszövetség magyarázata I–II*. Református Egyház Zsinati Irodájának

Sajtóosztálya, Budapest, 1991.

45. Rienecker, Fritz: *Das Evangelium des Markus*. Wuppertaler Studienbibel. R. Brockhaus Verlag – Brunnen Verlag, Wuppertal – Giessen, 1983.
46. Spinetoli, Ortensio da: *Máté: Az egyház evangéliuma*. Ford.: Turay Alfréd. Agapé, Szeged, 1998.
47. Spinetoli, Ortensio da: *Lukács: A szegények evangéliuma*. Ford.: Turay Alfréd. Agapé, Szeged, 1996.
48. Stott, R. W. John: *The Message of the Sermon on the Mount*. The Bible Speaks Today kommentár sorozat, InterVarsity Press, Leicester, 19932.
49. Szathmáry Sándor: *Bibliaismeret II*. Református Zsinati Iroda Tanulmányi Osztálya, Budapest, 1995².
50. *Szinopszis*. Kálvin János kiadó, Budapest, 1994.
51. Varga Zsigmond J.: *Újszövetségi bevezetés*. A Református Zsinati Iroda Doktorok Kollégiumának Főtitkári Hivatala, Budapest, 2000.
52. Wilcock, Michael: *The Message of Luke. The Saviour of the World*. The Bible Speaks Today kommentár sorozat, InterVarsity Press – Downers Grove, Leicester, England – Illinois, USA, 1979. Wuppertal, 1961–1973.
53. Wuppertaler Studienbibel kommentár sorozat. Wuppertal, 1961–1973.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A diák megtanulja az alapfogalmakat, ki tudja fejezni magát, a megtanult anyagot át tudja adni.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Az anyag alapos ismerete	Írásbeli vizsga	33%
		Teszt	33%
10.5 Szeminárium / Labor	Szem-i dolgozat bemutatása	Szabatosság, könyvészet	17%
	Szem-i dolgozat javítása	Helyesség, pontosság	17%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<ul style="list-style-type: none">• A szemináriumi dolgozat minimum három oldalas kell hogy legyen, önálló gondolatokkal, érveléssel alátámasztva. Akkor sikeres az írásbeli vizsga, ha a diák eléri az 5-ös általánost. Vizsgán számon kéretik három olvasott szakkönyv részletes ismerete.			

Kitöltés dátuma

Előadás felelőse

Szeminárium felelőse

2016.04.27.

Dr. Lészai Lehel

Dr. Lészai Lehel

Az intézeti jóváhagyás dátuma

Intézetigazgató

.....

.....